

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 44/2005 vp

Hallituksen esitys laiksi varallisuusverolain kumoamisesta ja laiksi varojen arvostamisesta verotuksessa sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 14 päivänä lokakuuta 2005 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi varallisuusverolain kumoamisesta ja laiksi varojen arvostamisesta verotuksessa sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi (HE 144/2005 vp).

Eduskunta-aloitteet

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä seuraavat aloitteet:

- LA 91/2004 vp — Juhani Sjöblom /kok ym.: Laki varallisuusverolain kumoamisesta (läh. 22.9.2004)
- LA 117/2005 vp — Ben Zyskowitz /kok ym.: Laki perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta (läh. 5.10.2005)
- TPA 5/2005 vp — Lauri Oinonen/kesk: Metsätilan verottamisen yhtenäistäminen perintö- ja lahjaverotuksessa sekä sukupolvenvaihdoksessa (läh. 1.3.2005)
- TPA 80/2005 vp — Lauri Oinonen/kesk: Metsän perintö- ja lahjaverotuksen määrittely (läh. 13.10.2005)
- TPA 101/2005 vp — Lauri Oinonen/kesk ym.: Metsä- ja maatilan verottamisen yhte-

näistäminen perintö- ja lahjaverotuksessa (läh. 23.11.2005)

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslaki-valiokunta on antanut asiasta lausunnon (PeVL 40/2005 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Jukka Vanhanen, valtiovarainministeriö
- ylitarkastaja Ilkka Lahti, Verohallitus
- johtava veroasiantuntija Tero Honkavaara, Elinkeinoelämän keskusliitto
- osastopäällikkö Hannele Ranta-Lassila, Keskuskauppakamari
- verolakimies Tarja Tarkiainen, Suomen Kuntaliitto
- johtaja Timo Sipilä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- puheenjohtaja Rauno Numminen, Suomen Metsätilanomistajien Liitto ry
- toimitusjohtaja Anders Blom, Perheyritysten liitto ry

- sosiaalipoliittinen asiantuntija Kaija Kallinen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- veroasiantuntija Leena Romppainen, Suomen Yrittäjät ry
- hallituksen varapuheenjohtaja Ola Saarinen, Suomen Veroasiantuntijat ry

- lakiasian johtaja Vesa Korpela, Veronmaksajain Keskusliitto ry.

Valtiovarainministeriö, Verohallitus ja professori Olli Rynnänen ovat antaneet asiassa kirjallisen lausuntonsa.

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITTEET

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi varallisuusverolaki. Varallisuuden arvostamisesta kiinteistöjen verotusarvon määrittämiseksi kiinteistöverotusta varten samoin kuin yritysten nettovarallisuuden määrittämiseksi tuloverotusta varten ehdotetaan säädettäväksi laki varojen arvostamisesta verotuksessa. Lisäksi tehtäisiin tarvittavat varallisuusverotuksesta luopumisen edellyttämät tarkistukset verolainsäädäntöön.

Varallisuusveroarvoista luopumisen johdosta tarkistettaisiin säännöksiä, jotka koskevat arvo-paperien ja kiinteistöjen arvostamista niitä omistavan yrityksen nettovarallisuutta laskettaessa. Metsä arvostettaisiin kuntakohtaisesti vuoden 2005 keskimääräisen vuotuisen hehtaarituen perusteella laskettuun vertailuarvoon, jos se on poistamatta olevaa hankintamenoa suurempi.

Perintö- ja lahjaverolakiin sisältyvää yrityksen sukupolvenvaihdoksia koskevaa huojenussäännöstä muutettaisiin siten, että huojenuksen laskentaperusteena käytettäisiin varallisuusveroarvon sijasta varojen arvostamista koskevan lain mukaista nettovarallisuuslaskennassa käytettävää arvoa. Siltä osin kuin perintöverotuksen piiriin kuuluvat varat eivät kuulu nettovarallisuuslaskennan piiriin, laskentaperusteena käytettäisiin lähtökohtaisesti käypää arvoa. Metsän osalta huojenuksen laskentaperusteena pidettäisiin nettovarallisuutta laskettaessa noudatettua vertailuarvoa.

Verotusmenettelystä annetun lain varallisuustietojen ilmoittamisvelvollisuutta koskevia säännöksiä tarkistettaisiin. Verohallinto keräisi verotusta varten tarpeellisia varallisuustietoja.

Ilmoittamisvelvollisuus koskisi laissa nimettyjä varallisuuseriä sekä eräitä velkoja.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan vuoden 2006 alusta. Kiinteistöverotuksessa sovellettaisiin varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain mukaan laskettuja arvoja ensimmäisen kerran vuodelta 2007 toimitettavassa kiinteistöverotuksessa. Perintö- ja lahjaverolain sukupolvenvaihdoksia koskevia säännöksiä sovellettaisiin tapauksissa, joissa verovelvollisuus syntyy vuoden 2007 alun jälkeen.

Esitys liittyy valtion vuoden 2006 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Eduskunta-aloitteet

LA 91/2004 vp. Lakialoitteessa ehdotetaan, että varallisuusverolaki (1537/1992) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen kumottaisiin.

LA 117/2005 vp. Lakialoitteessa ehdotetaan poistettavaksi perintö- ja lahjaverot yritysten sekä maa- ja metsätilojen sukupolvenvaihdostilanteissa. Samalla vapautus laajennettaisiin koskemaan myös pelkästään metsätiloja sekä tilanteita, joissa tilan tai yrityksen osakkeista tai osuuksista siirtyy jatkajalle alle 10 prosenttia.

TPA 5/2005 vp. Toimenpidealoitteessa ehdotetaan, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin pelkän metsätilan perintö- ja lahjaverotuskäytännön rinnastamiseksi maatalon vastaavaan verotuskäytäntöön.

TPA 80/2005 vp. Toimenpidealoitteessa ehdotetaan, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin metsän perintö- ja lahjaverotuksen määrittelemiseksi siten, että käytettäisiin vuoden 2005 metsän puhdasta tuloa kerrottuna kertoimella 10 ja muutettuna vuosittain elinkustannusindeksin mukaisesti.

TPA 101/2005 vp. Toimenpidealoitteessa ehdotetaan, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin yksityisen metsätalouden edistämiseksi siten, että metsätilan perintö- ja lahjaverot saatettaisiin samojen määrittelyperusteiden mukaiseksi kuin on olemassa maatilataloudenkin osalta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muutettuna.

Hallituksen esitys varallisuusverolain kumoamisesta perustuu useisiin eri näkökohtiin; välittömänä syynä on tämän vuoden alusta osittain kahdenkertaiseksi muuttunut osinkoverotus, jonka vaikutuksesta varallisuusverotuksen piiriin kuuluvan osakeomistuksen verotuksen taso on noussut. Samanaikaisesti kuitenkin varallisuusverotuksen piirin ulkopuolelle jäävään omaisuuteen kohdistuva verorasitus on laskenut pääomatuloverokannan alennuksen myötä.

Esityksessä on pidetty tarkoituksenmukaisena kohdistaa osakeomistuksen verotus omistuksen sijasta osinkojen eli tuoton verotukseen. Osakevarallisuuteen kohdistuvasta varallisuusverotuksesta on katsottu sen vuoksi voitavan luopua. Koska varallisuusvero kertyy nykyisin pääosin kiinteistöistä ja osakkeista, veron piiriin jäisi enää lähinnä kiinteistövarallisuus. Siihen kohdistuvaa varallisuusverotusta ei ole myöskään pidetty enää tarkoituksenmukaisena, koska kiinteistöt ovat varsin kattavasti varallisuusarvoihin niin ikään perustuvan vuotuisen kiinteistöverotuksen piirissä. Kahden päällekkäisen verotusmuodon ylläpito ei ole myöskään hallinnollisesti perusteltua.

Varallisuusverotuksesta luopumiseen ovat vaikuttaneet edellä mainittujen välittömien syiden lisäksi myös verotusmuotoon liittyvät yleisesti tunnetut ongelmat, veropohjan aukollisuus ja mahdollisuus tehokkaaseen verosuunnitteluun. Tämä merkitsee käytännössä sitä, että vero kohdistuu eri verovelvollisiin osin sattuman-

varaisesti sen mukaan, millaista varallisuutta he omistavat ja millaisiin järjestelyihin heillä on mahdollisuus tai valmiutta verorasituksen pienentämiseksi. Lisäksi verojen minimointiin liittyvät toimenpiteet voivat ohjata varojen käyttöä myös yleisen talouden kannalta epäsuotavalla tavalla.

Veron poistamista puoltaa osaltaan myös se, että varallisuusverotus on harvinainen verotusmuoto kansainvälisesti.

Varallisuusverojen merkitys verotuottojen kannalta on pieni ja suunta aleneva. Veron määrä oli vuonna 2003 noin 120 miljoonaa, mutta tänä vuonna arviolta enää vain 70 miljoonaa euroa. Tämä johtuu veroasteikkoon tehtyjen tarkistusten lisäksi uudesta varallisuusverosta tehtävästä vähennyksestä, joka otettiin lakiin yritys- ja pääomaverouudistuksen yhteydessä.

Edellä olevat seikat yhteensä ovat osaltaan vaikuttaneet siihen, että varallisuusveron poistosta voitiin sopia osana viimevuotista TUPO-ratkaisua. Tähän liittyy lisäksi näkemys siitä, että varallisuusverosta luopumalla voidaan tukea yrittäjyyttä Suomessa ja sitä kautta luoda edellytyksiä paremmalle talouskasvulle ja työllisyydelle.

Valiokunta pitää näitä yleisiä taustatekijöitä merkittävänä ja katsoo, että varallisuusverosta luopuminen on perusteltu niin verovelvollisten yhdenvertaisen kohtelun kuin yleisen talouden kannalta. Lisäksi veron melko vaatimaton fiskaalinen merkitys voi korvautua muuta kautta taloudellisten toimintaedellytysten paranemisen myötä.

Arvostamislain lähtökohdat

Ehdotus uudeksi laiksi varojen arvostamisesta verotuksessa (arvostamislaki) on tarpeen tulo-, kiinteistö- sekä perintö- ja lahjaverotusta varten. Verotusarvon sijaan käyttöön otettava vertailuarvo vaikuttaa yritysten nettovarallisuuden laskentaan ja sitä kautta pääoma- ja ansiotulo-osuuksiin. Se olisi myös kiinteistöveron laskentaperusteena ja otettaisiin huomioon perintö- ja lahjaverotuksen sukupolvenvaihdo-shuojennuksen laskennassa.

Esityksen lähtökohtana on ollut säilyttää varojen arvostus nykyisellään. Arvostamisperusteisiin ei siis ehdoteta merkittäviä periaatteellisia muutoksia. Useimmat ehdotukset ovat sen vuoksi teknisluonteisia, eivätkä kaipaa enempää kommentointia. Niitä koskevia muutosehdotuksia on perusteltu tarkemmin yksityiskohtaisissa perusteluissa.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on noussut esiin lähinnä ehdotetun arvostamislain 3 §:n säännös yhtiön varojen arvostamisesta sillä osin kuin se koskee asunto- ja keskinäisten kiinteistöosakeyhtiöiden asemaa. Lisäksi on kiinnitetty huomiota perintö- ja lahjaverolain yritysvarallisuuden käsitteeseen. Valiokunta käsittelee seuraavassa vain näitä kysymyksiä.

Liikeomaisuuteen kuuluvien asunto- ja keskinäisten kiinteistöosakeyhtiöiden asema

Muuhun kuin vaihto- tai sijoitusomaisuuteen kuuluvien osakkeiden arvostus perustuu ehdotuksessa nykykäytännön mukaisesti arvovertailuun, jossa tarkastellaan osakkeiden yhteenlaskettua poistamatonta hankintamenoa ja arvostamislain mukaista vertailuarvoa. Arvostus tapahtuu niistä korkeamman arvon mukaan. Sillä on siten vaikutusta yrityksen nettovarallisuuden määrään. Arvovertailu ei koskisi kuitenkaan asunto-osakeyhtiön eikä määrätyn huoneiston hallintaan oikeuttavan kiinteistöosakeyhtiön eli ns. keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön osakkeita, toisin kuin nykyisin. Niiden osakkeet arvostettaisiin siten jatkossa aina poistamatta olevaan hankintamenuun.

Asiantuntijakuulemisessa on katsottu, että arvovertailu tulee tehdä myös asunto- ja keskinäis-

ten kiinteistöosakeyhtiöiden osakkeille. Menetely vastaisi silloin 3 §:n 5 momentissa ehdotettua, suoran kiinteistöömistuksen verokohtelua. Asian merkittävyyttä lisää myös se, että yhtiömuotoinen kiinteistöömistus on Suomessa yleinen ja koskee myös liiketiloja. Arvovertailusta luopumisella voisi olla lisäksi yksittäistapauksissa suuri merkitys.

Arvovertailusta on ehdotettu luovuttavaksi ennen kaikkea hallinnollisista syistä. Asiaan ei liity erityisiä fiskaalisia tai veropoliittisia tavoitteita. Verohallitus on pitänyt kuitenkin erittäin tärkeänä sitä, että asunto- ja keskinäisten kiinteistöosakeyhtiöiden osakkeiden verotusarvon — tai sitä vastaavan vertailuarvon — laskennasta luovutaan. Välittömin syy tähän on käytössä olevan ns. ASVA-järjestelmän vanhentuminen muutaman vuoden sisällä. Lisäksi arvovertailu on vaikuttanut verohallinnon selvitysten mukaan vain harvoin yhtiöihin ylipäänsä ja niissäkin vain osan nettovarallisuutta nostavasti. Korvaavan järjestelmän rakentamista ei ole pidetty sen vuoksi perusteltuna. Lisähaittana olisi myös se, että kaikkien Suomen noin 80 000 asunto- ja keskinäisten kiinteistöyhtiöitten tulisi antaa vuosittain tiedot vertailuarvon laskemiseksi, vaikka toimenpiteellä ei ole vaikutusta niiden itsensä verotukseen. Tietojen käsittelystä ja laskennan ylläpidosta aiheutuisi verohallinnolle arviolta vajaan 30 henkilötyövuoden lisätyöpanos.

Valiokunta on pyrkinyt selvittämään muutoksen seurausvaikutuksia. Verohallinnon lisäselvitysten perusteella voidaan olettaa, että ehdotus vaikuttaisi välittömästi noin 2 500 yhtiöön, jotka omistavat suoraan asunto- ja keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön osakkeen. Vaikutus nettovarallisuuden määrään on vaihdellut yksittäistapauksissa alle yhdestä prosentista joidenkin yhtiöiden osalta 100 prosenttiin. Nettovarallisuuden aleneman euromääräinen vaihtelu on ollut tarkemmassa otannassa alle tuhannesta eurosta vajaan miljoonaan euroon.

Selvittelyssä ei ole voitu arvioida välillisen omistuksen vaikutusta muutoin kuin lukumääräisesti. Konsernisuhde oli selvittelyn mukaan

noin 2 400 tapauksessa. Niissä huoneistoja omistavia tytäryhtiöitä oli kaikkiaan 607.

Valiokunta on päättänyt puoltamaan hallituksen esitystä. Haitat ja riskit, jotka aiheutuvat vanhenevasta tietojärjestelmästä, ovat sen kaltaisia, ettei niitä voida hyväksyä verotuksen edellyttämän luotettavuuden ja tietojärjestelmien muun kehitystyön näkökulmasta. Valiokunta pitää kuitenkin välttämättömänä, että hallitus selvittää, mihin seuraamuksiin arvovertailusta luopuminen johtaisi yritysten tasavertaisen kohtelun näkökulmasta, ja katsoo, että tarvittaessa hallituksen tulee ryhtyä asiassa toimiin.

Yritysvarallisuus perintö- ja lahjaverolaissa

Perintö- ja lahjaverolain 55 §:n 2 momentissa oleva viittaus varallisuusverolakiin ehdotetaan korvattavaksi viittauksella arvostamislakiin. Muutos on tekninen, eikä sillä ole tarkoitettu muuttaa nykyistä arvostamistasoa.

Sääntelyä on pidetty valiokunnan asiantuntijakuulemisessa epäselvänä erityisesti niissä tapauksissa, joissa perintö tai lahja muodostuu osakeyhtiön osakkeista. Kritiikin kohteena on ollut säännöksessä oleva maininta siitä, että arvostus kohdistuu osakeyhtiön yritysvarallisuuteen, ei osakkeisiin.

Termi "yritysvarallisuus" omaksuttiin lainsäädäntöön pääoma- ja yritysverouudistuksen yhteydessä (HE 84/2004 vp). Valiokunta täsmensi tuolloin käsitteen sisältöä tulkinnallisen epäselvyyden välttämiseksi. Valiokunta totesi mm., että *huojennuksen määräämisen perusteena on yleensä osakeyhtiön osakkeen verotusarvo sellaisenaan*. Jos yrityksen omaisuusmassassa on tapahtunut olennaisia muutoksia edellisen verotusarvon laskennan ja perimyksen tai lahjoituksen välisenä aikana, se voidaan ottaa huomioon, niin kuin esimerkiksi ratkaisussa KHO 2002:17 on tehty. Lisäksi, jos jossakin yksittäistapauksessa on ryhdytty erityisiin toimiin pelkästään veroedun saamiseksi, asiaan voidaan puuttua perintö- ja lahjaverolain veronkiertosäännöksiin.

Valiokunta kiinnittää huojennuskäytäntöön huomiota myös tässä. Asian käsittelyn yhteydes-

sä on käynyt ilmi, että verotuskäytäntö vaihtelee tältä osin eri puolilla maata. Edellä oleva siteeraus kuvaa kuitenkin lainsäätäjän nimenomaista tahtoa siitä, miten huojennus määräytyy yleensä ja missä tapauksessa pääsäännöstä voidaan poiketa. Valiokunta pitää suotavaa sitä, että Verohallitus tarkistaa asiaa koskevaa ohjeistustaan, koska se on saattanut osaltaan vaikuttaa verotuskäytännön hajoamiseen tavalla, jota *nimenomaisesti ei ole tarkoitettu*.

Perustuslakivaliokunnan lausunto

Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota lausunnossaan kolmeen seikkaan: ilmoitusvelvollisuutta koskeviin verotusmenettelylain säännöksiin, verotustietojen julkisuuteen sekä Verohallituksen määräystenantovaltuuksiin. Näistä vain viimeisellä on vaikutusta asian käsittelyjärjestykseen.

Ilmoitusvelvollisuus. Ilmoitusvelvollisuutta koskevaa verotusmenettelylain 10 §:ää on tarkasteltu perustuslain 10 §:ssä turvattun yksityiselämän suojan kannalta. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että sääntelylle on hyväksyttävät perusteet, koska tiedot henkilön varoista ja veloista ovat varallisuusverolain kumoamisesta riippumatta tarpeellisia verotuksen toimittamista varten. Valiokunta on katsonut kuitenkin, että lakiehdotuksen 10 §:n 2 ja 3 momenteissa olevat viittaukset 10 §:n 1 momentissa mainittuihin tietoihin voivat aiheuttaa epäselvyyttä. Lisäksi ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvat varat ja velat on lueteltu tyhjentävästi 10 §:n 2 ja 3 momenteissa. Viittaukset tulisi siten poistaa.

Verotustietojen julkisuus. Verotustietojen julkisuutta sääntelevästä laista on tarkoitettu poistaa maininnat varallisuustietojen julkisuudesta. Tiedot olisivat siten jatkossa salassa pidettäviä. Ehdotettu sääntely ei vaikuta perustuslakivaliokunnan mukaan lakiehdotuksen käsittelyjärjestykseen, koska salassapidolla pyritään suojaamaan perustuslain 10 §:n 1 momentissa turvattua yksityiselämää. Vaikka viranomaisen hallussa olevat asiakirjat ja muut tallenteet ovat perustuslain 12 §:n 2 momentin mukaan lähtökohtaisesti

julkisia, toisen perusoikeuden edistäminen on sellainen välttämätön syy, jonka vuoksi asiakirjojen julkisuutta on mahdollista rajoittaa. Lisäksi henkilöiden taloudellista asemaa kuvaavat asiakirjat on pidettävä salassa myös yleisen julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 23 kohdan perusteella.

Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt kuitenkin huomiota varallisuustietojen julkisuutta koskevaan jatkovalmisteluun. Valiokunta pitää aiheellisenä, että siinä yhteydessä arvioidaan verotustietojen julkisuuslain rakennetta ja kehitetään sitä perustuslain lähtökohtia paremmin vastaavaksi. Se on esittänyt lisäksi, että valtioneuvoston piirissä arvioitaisiin voimassa olevaa lainsäädäntöä verohallinnon tietojensaantioikeudesta ja henkilötietojen käsittelystä verohallinnossa perustuslain 10 §:ssä turvatuhenkilötietojen suojan näkökulmasta.

Verohallituksen määräystenantovaltuus. Perustuslakivaliokunta on viitannut Verohallituksen määräystenantovaltuuksien osalta verotusmenettelyä koskeneen uudistuksen yhteydessä tänä syksynä antamaansa lausuntoon (HE 91/2005 vp — PeVL 35/2005 vp). Lausunnossa esitetyt kannanotot sääntelyn tarkistamisesta ja selkeyttämisestä kohdistuvat nyt käsiteltävänä olevassa esityksessä verotusmenettelylain 7 ja 10 §:ään. Siksi myös 7 §:n 3 momentin valtuutusta on täsmennettävä valiokunnan aikaisemmassa lausunnossa mainituin tavoin, jotta lakiehdotus voidaan käsitellä näiltä osin tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Valtiovarainvaliokunnan kanta. Valtiovarainvaliokunta ehdottaa edellä olevan johdosta, että verotusmenettelylain 7 ja 10 §:iä täsmennetään perustuslakivaliokunnan lausunnossa tarkoitettuihin tavoin. Muutosehdotuksia on perusteltu tarkemmin yksityiskohtaisissa perusteluissa. Valiokunta toteaa lisäksi, ettei lausunto anna aiheita lakiehdotusten muuttamiseen siltä osin kuin niissä on kysymys verotustietojen julkisuudesta.

Eduskunta-aloitteet

Valiokunta on tullut kielteiselle kannalle käsittelemiensä eduskunta-aloitteiden suhteen.

Yksityiskohtaiset perustelut

2. Laki varojen arvostamisesta verotuksessa

3 §. Arvostamislain 3 §:n 5 ja 6 momentissa säädetään arvovertailusta, joka koskee yrityksen omistamia kiinteistöjä ja arvopapereita. Säännös on rajattu käyttöomaisuuteen kuuluihin omaisuuseriin.

Valiokunta ehdottaa tulkintaongelmien ja epäselvyyksien välttämiseksi, että säännös koskisi nykyiseen tapaan muuhun kuin vaihto- tai sijoitusomaisuuteen kuuluvia kiinteistöjä, rakennuksia ja rakennelmia. Tätä koskeva tarkennus tehtäisiin myös arvopapereita koskevaan 6 momenttiin.

15 §. Säännös koskee muun yrityksen elinkeinotoiminnan nettovarallisuuden määräytymistä. Velkana ei pidetä muun ohessa säännöksen 3 momentissa tarkoitettuihin talletuksiin ja joukkovelkakirjoihin kohdistuvia velkoja. Säännöksessä oleva viittaus on kuitenkin tältä osin virheellinen. Valiokunta esittää tätä koskevaa tarkennusta.

19 §. Valiokunta ehdottaa, että säännöksen 2 momentin 2 kohdan viittaukseen lisätään selvyden vuoksi sanat "tämän lain".

20 §. Valiokunta ehdottaa kielellistä täsmennystä. Maatalousmaan arvoksi katsotaan keskimääräinen vuotuinen tuotto kerrottuna luvulla seitsemän.

30 §. Valiokunta ehdottaa säännöstä täydennettäväksi siten, että rakennuksen, rakennelman ja vesivoimalaitoksen arvoksi katsotaan jälleenhankinta-arvo vähennettynä säännöksessä mainituilla vuotuisilla ikälennuksilla.

Voimaantulosäännös. Voimaantulosäännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi niin, että siitä käy

ilmi vertailuarvo myös ns. murretun tilikauden tilanteissa. Säännös ehdotetaan lisäksi uudistettavaksi rakenteellisesti neljään momenttiin.

4. Laki perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta

55 §:n 2 momentti. Valiokunta ehdottaa, että säännökseen lisätään selvyyden vuoksi myös viittaus arvostamislain 4 §:ään, koska säännöstä on tarkoitus soveltaa myös pörssiyhtiöön, jos sellainen on sukupolvenvaihdosluovutuksen kohteena.

5. Laki verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

7 §. Säännös koskee velvollisuutta antaa veroilmoitus tai muu ilmoitus. Sitä on muutettu hiljattain verotusmenettelyn uudistamista koskeneen lakiesityksen yhteydessä (HE 91/2005 vp — VaVM 22/2005 vp). Muutoksella täsmennettiin säännöksessä olevia Verohallituksen valtuuksia siten kuin perustuslakivaliokunta katsoi valtiosääntöoikeudellisista syistä aiheelliseksi (PeVL 35/2005 vp). Valiokunta ehdottaa, että muutokset otetaan huomioon myös tässä yhteydessä. Perustuslakivaliokunta on pitänyt ehdotetun 7 §:n 3 momentin tarkentamista joka tapauksessa edellytyksenä sille, että laki voitaisiin käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Valiokunta ehdottaa edellä olevista syistä, että ehdotetun 7 §:n 3, 5 ja 6 momentti muokattaisiin uudelleen tarpeellisilta osin.

3 momentti koskee esitätetyn veroilmoituksen palauttamista. Säännökseen sisältyvä Verohallituksen valtuus korvattaisiin suoralla sääntelyllä. Elinkeinotoiminnan ja maatalouden veroilmoitus tulisi siten aina antaa. Lisäksi metsätaloutta harjoittavan verovelvollisen olisi annettava metsätaloutta koskeva veroilmoitus, paitsi jos hänellä ei ole ollut verovuonna metsätalouden tuloa, vähennyksiä tai muita verotukseen vaikuttavia tietoja.

Säännökseen lisättäisiin uusi 5 momentti. Se koskisi luonnollisia henkilöitä ja kuolinpesiä, jotka eivät ole saaneet esitätettyä veroilmoitus-

ta ja joilla on verovuonna ollut veronalaista tuloa tai 10 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja varoja tai velkoja taikka muita verotukseen vaikuttavia tietoja. Säännöksessä todettaisiin, että näiden on annettava verotusta varten kehotuksesta veroilmoitus.

6 momentti vastaisi ehdotuksen 5 momentin alkuosaa eräin tarkennuksin. Säännös koskisi yhteisöjä, yhtymiä sekä — luonnollisia henkilöitä ja kuolinpesiä lukuun ottamatta — jokaista muuta verovelvollista, jolla on verovuonna ollut veronalaista tuloa tai varoja tai velkoja taikka muita verotukseen vaikuttavia tietoja. Myös näillä olisi velvollisuus antaa veroilmoitus kehotuksesta verotusta varten.

Momenttiin ehdotetaan lisäksi rajausta, joka koskisi tuloverolain 20—22 §:ssä tarkoitettujen osittain tai kokonaan verovapaiden yhteisöjen ja yleishyödyllisten yhteisöjen ilmoitusvelvollisuutta. Tällaisen yhteisön, yhteisetuuden, asunto-osakeyhtiön sekä sellaisen kiinteistöosakeyhtiön ja asunto-osuuskunnan, jonka osake tai osuus oikeuttaa määrätyn huoneiston hallintaan, ei tarvitsisi antaa kehotuksesta veroilmoitusta yksinomaan varoistaan ja veloistaan, ellei kysymys ole kiinteistöverotukseen vaikuttavista, verovuoden aikana muuttuneista tiedoista.

Uusi 7 momentti vastaisi ehdotuksen 5 momentin viimeistä virkettä. Veroilmoituksen joutuisi siten sen mukaan antamaan lisäksi jokainen, jolta veroviranomainen sitä erikseen vaatii.

Uusi 8 momentti vastaisi ehdotuksen 6 momenttia. Verohallituksen valtuutta tarkennettaisiin kuitenkin niin, että se koskisi ilmoitusten antamisajankohtaa ja -tapaa sekä muuta menettelyä ilmoitusten antamiseksi.

10 §. Säännös koskee veroilmoituksessa tai muussa ilmoituksessa annettavia tietoja.

Perustuslakivaliokunta katsoo, että 10 §:n 2 ja 3 momentti olisi sääntelyn selkeyden vuoksi syytä muotoilla käyttämättä viittausta 1 momenttiin. Myös Verohallituksen määräystenantovaltuus muodostuisi lausunnon mukaan viittauksen takia tulkinnanvaraiseksi.

Valiokunta ehdottaa ensinnäkin, että 10 §:n 2 ja 3 momenttia täsmennetään edellä esitetyillä tavoilla ja että säännökseen lisätään uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin Verohallituksen oikeudesta antaa tarkempia määräyksiä varojen ja velkojen ilmoittamisesta.

Perustuslakivaliokunnan ehdottamat muutokset antavat lisäksi aiheen täsmentää, että 3 momentti koskee vain siinä tarkoitettuja lainoja. Ilmoittamisvelvollisuuden rajoittaminen tältä osin Verohallituksen päätöksen nojalla ei perustuslakivaliokunnan päätöksestä ilmenevien linjausten mukaan vaikuttaisi asianmukaiselta. Jotta toiseen virkkeeseen sisältyvän viittauksen "lainasta, jonka korko on verotuksessa vähennyskelpoinen" kohde ei mainitun täsmennyksen jälkeen tulisi epäselväksi, olisi säännöstä aiheellista tarkistaa myös siten, että momentti jaettaisiin erillisiin 1 ja 2 kohtiin.

Valiokunta ehdottaa lisäksi, että säännöksen 1 momentti tarkennetaan siihen muotoon, jollaisena se on verotusmenettelylakia koskeneen uudistuksen yhteydessä vahvistettu. Muotoilussa on otettu huomioon perustuslakivaliokunnan lausunnossa PeVL 35/2005 vp esitetyt huomautukset, joihin perustuslakivaliokunta on tässä asiassa antamassaan lausunnossa viitannut.

58 §. Käsitteistä jälkiverotus ja veronoikaisu on luovuttu verotusmenettelylakia koskeneen uudistuksen yhteydessä. Uutena käsitteeksi on omaksuttu verotuksen oikaisu. Valiokunta ehdottaa säännökseen tätä koskevaa sanonnallista tarkennusta.

8. Laki kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta annetun lain 1 ja 4 §:n muuttamisesta

Voimaantulosäännös. Hallitus esittää muun ohessa, että lain 4 §:n 5 momentti kumotaan. 4 § koskee ulkomaisen veron hyvityksen enimmäismäärää. Sen 5 momentissa on todettu lisäksi, ettei osingosta määrättävä tulovero ole vähennyskelpoinen varallisuusverosta. Tätä koskevaa muutosta on tarkoitus soveltaa ensimmäisen ker-

ran vuodelta 2006 toimitettavassa verotuksessa. Valiokunta ehdottaa selvyyden vuoksi voimaantulosäännöksen 2 momenttiin tätä koskevaa täsmennystä.

9. Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain muuttamisesta

Rajoitetusti verovelvollisten verotusta on uudistettu vastikään lailla 856/2005 (HE 104/2005 vp). Muutoksia ei ole otettu kuitenkaan kaikin osin huomioon tässä esityksessä, kuten pitäisi. Valiokunta ehdottaa sen vuoksi, että lakiehdotuksen 1 §:n 1 momenttia, 2 §:n 2 momenttia ja 21 §:n 2 momenttia tarkennetaan seuraavin tavoin:

1 §. 1 §:n 1 momenttiin tulisi lisätä, että tuloveroa on suoritettava valtion ohella myös kunnalle.

2 §. 2 §:n 2 momenttiin tulisi tehdä samat kielelliset tarkennukset kuin laissa 856/2005.

21 §. 21 §:n 2 momentissa tulisi ottaa huomioon laissa 856/2005 hyväksytyt tarkennukset muutoksenhakuun.

16 §. Säännöksessä tulisi viitata uudistettuun veronkantolakiin 609/2005. Valiokunta ehdottaa tätä koskevaa tarkennusta.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotukset 1, 3, 6, 7, 10, 11, 13 ja 14 hyväksytään muuttamattomina,

että lakiehdotus 12 hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi johtolause muutettuna,

että lakiehdotukset 2, 4, 5, 8 ja 9 hyväksytään muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset) ja

että lakialoitteet LA 91/2004 vp ja
LA 117/2005 vp sekä toimenpideoit-

teet TPA 5/2005 vp, TPA 80/2005 vp ja
TPA 101/2005 vp hylätään.

Valiokunnan muutosehdotukset

2.

Laki

varojen arvostamisesta verotuksessa

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §
(Kuten HE)

2 luku

**Osakeyhtiön nettovarallisuus ja osakkeen
matemaattinen arvo**

Osakeyhtiön nettovarallisuus

2 §
(Kuten HE)

3 §

Yhtiön varojen arvostaminen

(1—4 mom. kuten HE)

Muuhun kuin vaihto- tai sijoitusomaisuuteen
kuuluva kiinteistö, rakennus ja rakennelma ar-
vostetaan 1 ja 4 momentista poiketen verovuotta
edeltävän vuoden vertailuarvoon, jos se on pois-
tamatonta hankintamenoa suurempi. Metsän
vertailuarvona pidetään 7 §:ssä tarkoitettua ar-

voa ja maatalousmaan vertailuarvona 20 §:n mu-
kaista arvoa, kiinteistöverolain (654/1992)
3 §:ssä tarkoitettun muun kiinteistön samoin kuin
metsäveroasetuksen (1208/1991) 5 §:ssä tarkoi-
tetun alueen vertailuarvona nollaa sekä muun
kiinteistön vertailuarvona *tämän lain* 5 luvussa
tarkoitettua verotusarvoa.

Muuhun kuin vaihto- tai sijoitusomaisuuteen
kuuluvat julkisesti noteeratut arvopaperit ja si-
joitusrahasto-osuudet sekä tässä luvussa tarkoi-
tetun yhtiön osakkeet, lukuun ottamatta asunto-
osakeyhtiön ja määrätyn huoneiston hallintaan
oikeuttavan kiinteistöosakeyhtiön osakkeita, ar-
vostetaan 1 ja 4 momentista poiketen niiden yh-
teenlaskettuun verovuotta edeltävän vuoden 4 ja
5 §:ssä tarkoitettuun vertailuarvoon, jos se on
niiden yhteenlaskettua poistamatonta hankinta-
menoa suurempi.

(7 ja 8 mom. kuten HE)

4—8 §
(Kuten HE)

Osakkeen matemaattinen arvo

9—14 §
(Kuten HE)

3 luku

**Muun yrityksen elinkeinotoiminnan netto-
varallisuus ja sen arvo**

15 §

*Muun yrityksen elinkeinotoiminnan netto-
varallisuus*

(1—4 mom. kuten HE)

Velkana ei myöskään pidetä (*poist.*) 3 mo-
mentissa (*poist.*) tarkoitettuihin talletuksiin ja
joukkovelkakirjoihin kohdistuvaa velkaa.

16—18 §
(Kuten HE)

4 luku

**Muun yrityksen maatalouden nettovaralli-
suus ja sen arvo**

19 §

Maatalouden nettovarallisuus

(1 mom. kuten HE)

Maatalouden varoihin ei lueta:

(1 kohta kuten HE)

2) *tämän lain* 31 §:n 3 kohdassa tarkoitettua
maatilaan kuuluvan etuuden arvoa;

(3—6 kohta kuten HE)

20 §

Maatalousmaan arvo

Maatalousmaan ja sen kasvuston arvoksi kat-
sotaan maatalousmaan keskimääräinen vuotui-
nen tuotto kerrottuna *luvulla seitsemän*. Maa-
talousmaaksi katsotaan pelto, puutarha sekä
luonnonniitty ja luonnonlaidun.

(2—4 mom. kuten HE)

21—27 §
(Kuten HE)

5 luku

Kiinteistön verotusarvo

28 ja 29 §
(Kuten HE)

30 §

Rakennuksen ja rakennelman verotusarvo

Rakennuksen, rakennelman ja vesivoimalai-
toksen arvoksi *katsotaan* jälleenhankinta-arvo
vähennettynä seuraavilla vuotuisilla ikäalennuk-
silla:

(1—5 kohta kuten HE)

(2—4 mom. kuten HE)

31 ja 32 §
(Kuten HE)

6 luku

Voimaantulo

33 §

Voimaantulo

(1 mom. kuten HE)

Yhtiön 1 päivänä tammikuuta 2006 tai sen
jälkeen, viimeistään kuitenkin 30 päivänä syys-
kuuta 2006 päättyvän tilikauden tilinpäätöksen
mukaista tarkistettua nettovarallisuutta lasket-
taessa pidetään 5 ja 6 §:ssä tarkoitetun osakkeen
vertailuarvona osakeyhtiön vuonna 2004 päät-
tyneen tilikauden tilinpäätöksen perusteella las-
kettua varallisuusverolaissa tarkoitettua (*poist.*)
verotusarvoa. Yhtiön 1 päivänä lokakuuta 2006
tai sen jälkeen, viimeistään kuitenkin 30 päivä-
nä syyskuuta 2007 päättyvän tilikauden tilin-
päätöksen mukaista nettovarallisuutta lasket-
taessa pidetään 5 ja 6 §:ssä tarkoitetun osak-
keen vertailuarvona osakeyhtiön vuonna 2005
päätyneen tilikauden tilinpäätöksen perusteel-
la laskettua varallisuusverolaissa tarkoitettua
verotusarvoa.

Muun yrityksen vuonna 2006 päättyvän tili-
kauden tilinpäätöksen mukaista nettovaral-

lisuutta laskettaessa pidetään 5 ja 6 §:ssä tarkoitetun osakkeen vertailuarvona osakeyhtiön vuonna 2005 päättyneen tilikauden tilinpäätöksen perusteella laskettua varallisuusverolaissa tarkoitettua verotusarvoa. (Uusi)

Tämän lain 5 §:ssä tarkoitetun osakkeen verovuoden 2007 vertailuarvo saa olla enintään 50 prosenttia osakeyhtiön vuonna 2005 päättyneen tilikauden tilinpäätöksen perusteella laskettua varallisuusverolaissa tarkoitettua verotusarvoa korkeampi. (Uusi)

4.

Laki

perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 12 päivänä heinäkuuta 1940 annetun perintö- ja lahjaverolain (378/1940) 9 §:n 1 momentti, 10 § ja 55 §:n 2 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 9 §:n 1 momentti laissa 520/1959 ja 55 §:n 2 momentti laissa 559/2005, sekä
lisätään 55 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1110/1994, 507/1998, 909/2001, 576/2004 ja mainitussa laissa 559/2005, uusi 3 ja 4 momentti, jolloin nykyinen 3—6 momentti siirtyy 5—8 momentiksi, seuraavasti:

9 ja 10 §
 (Kuten HE)

55 §

— — — — —
 Maksuunpanematta jätettävän veron osan laskemiseksi vähennetään tämän lain mukaan määrätystä verosta vero, joka perintöosuudesta tai lahjasta olisi määrättävä, jos maatilan maatalousmaa ja sitä vastaava CAP-maatilatuki-oikeus, rakennukset, rakennelmat, koneet, kalusto ja laitteet sekä niihin kohdistuvat velat samoin kuin muuhun yritykseen kuin maatilaan kuuluva yritysvarallisuus arvostettaisiin määrään, joka vastaa 40 prosenttia verovelvollisuu-

den alkamista edeltäneeltä vuodelta toimitettavassa tai toimitetussa tuloverotuksessa noudatettavien tai noudatettujen, varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain (/) 3 ja 4 luvun mukaisten perusteiden mukaisesta määrästä. Osakeyhtiön yritysvarallisuus arvostetaan määrään, joka vastaa 40 prosenttia mainitun lain 4 ja 5 §:n mukaisten perusteiden mukaan lasketusta määrästä.

(3 ja 4 mom. kuten HE)

— — — — —
 Voimaantulosäännös
 (Kuten HE)

5.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan verotusmenettelystä 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1558/1995) 1 §:n 2 momentti, 3 §:n 1 ja 2 momentti, 7, 10 ja 58 §, 84 §:n 1 momentti ja 85 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti osittain laissa 997/1996, 7 § osaksi laeissa 1112/1996, 505/1998 ja -/2005, 10 § osaksi mainituissa laeissa 505/1998 ja -/2005, 58 § mainitussa laissa -/2005, 84 §:n 1 momentti laissa 536/1996 ja 85 §:n 1 momentti mainitussa laissa 505/1998, seuraavasti:

1 ja 3 §
(Kuten HE)

7 §

Velvollisuus antaa veroilmoitus tai muu ilmoitus

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Verovelvollisen on tarkistettava esitetyssä veroilmoituksessa olevat tiedot. Jos tiedoissa on puutteita tai virheitä, verovelvollinen on velvollinen korjaamaan ja täydentämään tiedot sekä palauttamaan veroilmoituksen. Jos tiedot ovat oikeat eikä verovelvollisella ole muita veronalaista tuloja, vähennyksiä, (*poist.*) varoja tai velkoja tahi muita verotukseen vaikuttavia tietoja taikka vaatimuksia, veroilmoitusta ei palauteta, jollei veroviranomainen erikseen niin vaadi. *Elinkeinotoiminnan ja maatalouden veroilmoitus on kuitenkin aina annettava. Metsätaloutta harjoittavan verovelvollisen on annettava metsätaloutta koskeva veroilmoitus. Metsätalouden veroilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse antaa, jos verovelvollisella ei ole verovuonna ollut metsätalouden tuloa, vähennyksiä tai muita verotukseen vaikuttavia tietoja.*

(4 mom. kuten HE)

Luonnollisen henkilön ja kuolinpesän, joka ei ole saanut 2 momentissa tarkoitettua esitettyä veroilmoitusta ja jolla on verovuonna ollut veronalaista tuloa tai 10 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja varoja tai velkoja taikka muita verotukseen vaikuttavia tietoja, on verotusta varten annettava kehotuksetta veroilmoitus. (Uusi)

Yhteisön, yhtymän ja jokaisen muun verovelvollisen, (*poist.*) jolla on verovuonna ollut veronalaista tuloa tai (*poist.*) varoja tai velkoja taikka muita verotukseen vaikuttavia tietoja, on verotusta varten annettava kehotuksetta veroilmoitus. *Tuloverolain 20—22 §:ssä tarkoitettun yhteisön, yhteisyyden, asunto-osakeyhtiön sekä sellaisen kiinteistöosakeyhtiön ja asunto-osuuskunnan, jonka osake tai osuus oikeuttaa määrätyn huoneiston hallintaan, ei kuitenkaan tarvitse antaa kehotuksetta veroilmoitusta yksinomaan varoistaan ja veloistaan, ellei kysymys ole kiinteistöverotukseen vaikuttavista, verovuoden aikana muuttuneista tiedoista. Mitä tässä momentissa säädetään, ei koske luonnollista henkilöä tai kuolinpesää.*

Velvollinen antamaan veroilmoituksen on lisäksi jokainen, jolta veroviranomainen sitä erikseen vaatii. (Uusi)

Verovelvollisen on verotusta varten annettava myös muita kuin edellä tarkoitettuja verotusta koskevia ilmoituksia (*poist.*). *Verohallitus antaa tarkemmat määräykset ilmoitusten antamisajankohdasta ja -tavasta sekä muusta menettelystä ilmoitusten antamiseksi.*

10 §

Veroilmoituksessa tai muussa ilmoituksessa annettavat tiedot

Veroilmoituksessa ja sen liitteessä tai muussa ilmoituksessa on ilmoitettava 7 §:n 1 momentissa tarkoitettut tiedot ja niitä koskevat selvitykset.

Verohallitus antaa tarkemmat määräykset annettavista tiedoista ja selvityksistä sekä niiden antamistavasta. Veroilmoitukseen ei liitetä tositteita, jollei Verohallitus verovalvontaan liittyvistä syistä toisin määrää.

Luonnollisen henkilön ja kuolinpesän on annettava veroilmoituksessaan (*poist.*) tiedot ja niitä koskevat selvitykset vain seuraavista omistamistaan varoista:

1) kiinteistöt sekä kiinteistöverolain (654/1992) 2 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut varat;

(2—6 kohta kuten HE)

Luonnollisen henkilön ja kuolinpesän on annettava veroilmoituksessaan (*poist.*) tiedot vain seuraavista veloistaan:

1) luotto- ja rahoituslaitoksen sekä muun 16 §:n 5 momentissa tarkoitettun tahon myöntämät lainat; (Uusi)

2) muut lainat, joiden korko on verotuksessa vähennyskelpoinen. (Uusi)

Verohallitus voi antaa tarkempia määräyksiä 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen varojen ja velkojen ilmoittamisesta. (Uusi)

58 §

Verotuksen oikaisun jättäminen toimittamatta

Verotuksen oikaisu verovelvollisen vahingoksi voidaan jättää toimittamatta, jos verottamatta jäänyt tulo on vähäinen eikä verotuksen tasapuolisuus tai muu syy edellytä verotuksen oikaisun toimittamista.

84 ja 85 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

8.

Laki

kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta annetun lain 1 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1552/1995) 4 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1178/2004, ja muutetaan 1 § seuraavasti:

1 ja 4 §
(Kuten HE)

(1 mom. kuten HE)

Lain 4 §:n 5 momenttia *koskevaa muutosta* sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2006 toimitettavassa verotuksessa.

(3 mom. kuten HE)

9.

Laki

rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta 11 päivänä elokuuta 1978 annetun lain (627/1978) 14 §, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1544/1992 ja 719/2004, ja muutetaan lain nimike sekä 1 §:n 1 ja 2 momentti, 2 §:n 2 momentti, 16 §:n 1 momentti ja 21 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti laeissa 1120/1996 ja 856/2005 ja 2 momentti mainitussa laissa 1544/1992, 2 §:n 2 momentti laissa 1550/1995 ja mainitussa laissa 856/2005 sekä 16 §:n 1 momentti laissa 1563/1995 ja 21 §:n 2 momentti mainituissa laeissa 1563/1995 ja 856/2005, seuraavasti:

Laki

rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta

1 §

Rajoitetusti verovelvollisen on suoritettava tuloveroa valtiolle *sekä kunnalle* tämän lain mukaan.

(2 mom. kuten HE)

säännöksistä on soveltuvin osin voimassa, mitä verotusmenettelystä annetussa laissa säädetään tai sen nojalla määrätään. Veronkannosta ja verojen tilittämisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä veronkantolaissa (609/2005) säädetään tai sen nojalla määrätään.

2 §

Jos tässä laissa *ei* toisin säädetä, noudatetaan vastaavasti, mitä muualla verolainsäädännössä säädetään rajoitetusti verovelvollisen tulojen veronalaisuudesta sekä niistä tehtävistä vähennyksistä. Lähdeveroa perittäessä (*poist.*) tulosta *tehdään ainoastaan* 6 §:ssä tarkoitettu vähennys.

16 §

Edellä 13 §:ssä tarkoitettusta tulosta suoritettava vero on määrättävä verovelvolliselle verotusmenettelystä annetun lain mukaisessa järjestyksessä. Ennakon käyttämisestä ja rangaistus-

21 §

Muutoksen *hakemiseen* 13 §:ssä tarkoitetun tulon osalta toimitettuun verotukseen *samoin kuin 13 §:n 1 momentin 3 kohdassa* tarkoitetun osuuden *määrittämiseen sovelletaan*, mitä verotusmenettelystä annetussa laissa säädetään. (*Poist.*)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

12.

Laki

kiinteistöverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä heinäkuuta 1992 annetun kiinteistöverolain (654/1992) 2 §:n 1 momentti, 5 §:n 2 momentti, 15 § ja 25 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 2 momentti osaksi laissa 1084/1993, 15 § viimeksi mainitussa laissa ja 25 §:n 2 momentti laissa -/2005, seuraavasti:

2, 5, 15 ja 25 §
 (Kuten HE)

Voimaantulosäännös
 (Kuten HE)

Helsingissä 8 päivänä joulukuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Olavi Ala-Nissilä /kesk	Kari Uotila /vas
vpj.	Matti Ahde /sd	Jukka Vihriälä /kesk
jäs.	Christina Gestrin /r	vjäs. Arto Bryggare /sd
	Jyri Häkämies /kok	Timo Kalli /kesk (osittain)
	Jari Koskinen /kok	Bjarne Kallis /kd
	Pekka Kuosmanen /kok	Esko Kiviranta /kesk
	Reijo Laitinen /sd	Eero Lämsä /kesk
	Maija-Liisa Lindqvist /kesk	Olli Nepponen /kok
	Pirkko Peltomo /sd	Aulis Ranta-Muotio /kesk (osittain)
	Iivo Polvi /vas	Maija Rask /sd
	Anni Sinnemäki /vihr	Jaana Ylä-Mononen /kesk (osittain).

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.

VASTALAUSE 1

Perustelut

Valiokunnan enemmistö kannattaa hallituksen esitystä kumota varallisuusverolaki. Esityksellä säädetään uusi laki varallisuuden arvostamisesta kiinteistöjen verotusarvon määrittämiseksi kiinteistöverotusta varten samoin kuin yritysten nettovarallisuuden määrittämiseksi tuloverotusta varten. Lisäksi uudesta laista johtuvat tarkistukset tehtäisiin erinäisiin muihin lakeihin.

Emme ole yhtyneet valiokunnan enemmistön kantaan, joka vapauttaa varallisuusverosta muutamien kymmenen tuhatta Suomen rikkainta, sillä vero ei koske tavallista palkansaajaa saati köyhiä.

Varallisuusveron poisto on räikein esimerkki hallituksen tuloeroja kasvattavasta ja eriarvoisuutta lisäävästä politiikasta.

Vasemmistoliitto vaatii oikeudenmukaisuutta veropolitiikkaan.

Ensinnäkin keskustan ja sosialidemokratien hallitus jättää taloudellisissa vaikeuksissa olevat kunnat pulaan, niin että ne eivät voi turvata laadukkaita ja riittäviä kansalaisille arjessa tuiki tärkeitä palveluja. Viime vuonna ennätysmäärä kuntia korotti täksi vuodeksi veroprosenttia, ja ensi vuodeksi korottajia löytyi vielä enemmän eli 140. Maan talous on kehittynyt suotuisasti, mutta kunnat velkaantuvat.

Toiseksi emme ole tyytyväisiä Vanhasen ja Heinäluoman (aiemmin: Kalliomäen) hallituksen epäsosiaaliseen ja eriarvoisuutta lisäävään verolinjaan. Pienemmissä tuloissa kevennys on prosentin murto-osia suurempi kuin isoissa tuloissa, mutta euroja kevennykset tuovat suurituloisille paljon enemmän.

Vasemmistoliitto kannattaa oikeudenmukaisuutta ja tasa-arvoa lisäävää vero- ja yhteiskuntapolitiikkaa. Vanhasen ja Heinäluoman hallituksen veropolitiikka kasvattaa muutoinkin tulo- ja varallisuuseroja, mm. seuraavista syistä:

- päätös poistaa vuonna 2007 veroasteikon nykyisestä viidestä tuloveroluokasta yksi

tuloveroluokka, mitä poistamista on syytä pitää tasaveron esikartanona;

- varallisuusveron alentaminen ja poistaminen vuodesta 2006 lähtien Suomen muutamalta kymmeneltä tuhannelta rikkaimmalta, mikä vähentää verotuottoa 130 miljoonaa euroa;
- etuuksien jättäminen ansiotulovähennyksen ulkopuolelle, mitä eläkkeissä tosin voitaisiin hyvittää riittävällä kansaneläkkeen tasokorotuksella;
- elinkeinoverotuksen keventäminen ja inflaation selvästi ylittävien veronkevennysten toteuttaminen, mitkä vaikeuttavat erityisesti pienituloisten tarvitsemien hyvinvointipalvelujen rahoittamista;
- hallituksen ohjelman ja tuoreen peruspalveluohjelman päätös korottaa kiinteistöveron alarajoja ja maksuja verotuksen painopisteen siirtämiseksi epäsosiaalisemmaksi;
- hallituksen aikomus korottaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelumaksuja ja sitoa ne indeksiin.

Hallitus ei pyri vähentämään eriarvoisuutta riittävillä eläkkeiden ja muiden etuuksien, kuten työmarkkinatuen, tasokorotuksella.

Hallitus ei myöskään halua työmarkkinatukeen tasokorotusta, jolla hyvitetäisiin palkansaajille annettavaa veronkevennystä. Opintotuessa hallitus taas lisäsi lainapainotteisuutta opintotuen parantamisen sijasta.

Käsiteltäessä hallituksen esitystä tuloveroperusteita koskeviksi muutoksiksi (HE 117/2005 vp) esitimme palkkatuloja koskevan valtion verotuksen ansiotulovähennyksen rakenteen tarkistamista niin, että se tulojen noustessa poistuisi nopeammin kuin mitä hallitus esittää. Lisäksi esitimme, että tulisi valmistella vastaavanlaiset vähennykset sosiaaliturvaetuuksiin, joita ansiotulovähennys ei nyt koske.

Käsiteltäessä veroasteikkoa vuodeksi 2006 (HE 116/2005 vp) esitimme, että suurimpien

tulojen marginaaliveroprosenttia ei lainkaan tarkistettaisi.

Varallisuusvero on syytä säilyttää, jotta muutama kymmenen tuhatta Suomen rikkainta omalla panoksellaan osallistuisi yhteiskunnan palvelujen ja muiden tärkeiden menojen rahoittamiseen. Samasta syystä on luovuttava kaikkein hyvätulosisimpien veronkevennyksistä.

Varallisuusveron poistamisen hallitus on luvannut työnantajille työehtosopimusneuvottelujen yhteydessä. Sitä seikkaa ei ole neuvotteluissa kolmikantaisesti sovittu. Lisäksi on syytä to-

deta, että siitä, mitä veromuutoksia hallitus työehtosopimusneuvottelujen yhteydessä lupaa, siitä vastaa aina hallitus.

Kun katsomme, että varallisuusvero on säilytettävä, ehdotamme, että kaikki hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset on hylättävä.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvät lakiehdotukset 1—14 hylätään.

Helsingissä 8 päivänä joulukuuta 2005

Iivo Polvi /vas
Kari Uotila /vas

VASTALAUSE 2

Perustelut*Toimitilojen omistaminen asunto- ja keskinäisessä kiinteistöyhtiössä*

Kokoomus on tukenut hallituksen päätöstä luopua varallisuusverotuksesta. Perustelut kokonaan verosta luopumiselle on kattavasti kirjattu myös valtiovarainvaliokunnan mietintöön. Varallisuusverosta luopumisen yhteydessä tarkoituksena on ollut siirtää varallisuusverolain arvostamissäännökset samansisältöisinä uuteen arvostamislakiin. Hallitus onkin luvannut muutosten olevan täysin teknisluonteisia. Tästä huolimatta kesällä lausuntokierroksella ollut luonnos uudeksi arvostamislaki sisälsi useita kohtia, joilla hallitus oli tämän teknisen uudistuksen varjolla kiristämässä yritysten ja niiden omistajien verotusta. Vaikka suurin osa kyseisistä epäkohdista korjattiin lakiluonnosta kohtaan esitetyn kritiikin myötä, jäi hallituksen esitykseen silti tiettyjä ongelmia, joita valtiovarainvaliokunta ei mietinnössään ole katsonut tarpeelliseksi korjata.

Yksi selkeä ongelmakohta liittyy asunto-osakeyhtiön ja määrätyn huoneiston hallintaan oikeuttavan kiinteistöosakeyhtiön osakkeiden arvostamiseen. Voimassa olevan lain mukaan käyttöomaisuuteen kuuluva kiinteistö, arvopaperi ja asunto-osake sekä liikeosake arvostetaan poistamatta olevan hankintamenon sijasta verotusarvoon, jos se on poistamatta olevaa hankintamenoa korkeampi. Valtiovarainvaliokunnan hyväksymän muutoksen jälkeen asunto-osakeyhtiön ja keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön osakkeille ei enää laskettaisi varallisuusveroarvoa vastaavaa vertailuarvoa. Yrityksen varoihin sisältyvinä ne arvostettaisiin arvostamislain nettovarallisuutta koskevien säännösten mukaisesti. Asunto-osakeyhtiöiden ja kiinteistöosakeyhtiöiden osakkeiden arvostamisessa siirryttäisiin siten käyttämään poistamatonta hankintamenoa. Monien pienten yritysten tilanteessa tämä muutos pienentää nettovarallisuutta.

Esitetty muutos johtaisi yrityksen omistajien verotuksen kiristymiseen silloin, kun yhtiön nettovarallisuudesta merkittävä osa muodostuu esim. toimitiloina käytettävistä asunto-osakeyhtiön tai keskinäisen kiinteistöyhtiön osakkeista. Erityisesti kaupungeissa yrityksillä on muusakin vaihto- ja sijoitusomaisuudessa asunto-osakeyhtiön osakkeita, joiden perusteella hallittuja huoneistoja käytetään liike- tai toimistotiloina tai ne ovat henkilökunnan käytössä. Yhtiöillä on keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön osakkeita esim. kauppiaiden rakennettua paikkakunnalle pienen kauppakeskuksen. Tällaisessa tilanteessa tarkoituksena on käyttää osakeomistuksen perusteella hallittua tilaa oman yrityksen käytössä vain kiinteistöyhtiön perimää vastinetta vastaan. Samoin ns. kivijalkakaupat ovat usein asunto-osakeyhtiömuotoisissa kerrostaloissa. Nämä osakkeet voivat muodostaa merkittävän varallisuuserän pienyrityksen taseessa. Tämän tyyppiset osakkeet myös tyypillisesti omistetaan pitkään, joten niiden osalta käyvän arvon ja poistamattoman hankintamenon ero on tyypillisesti suuri. Lakimuutosta on puolustettu lähinnä toteamalla verotusarvon laskemisen olevan työlästä. Tämä ei kuitenkaan ole riittävä syy kiristää näiden yritysten verotusta.

Arvostamislaisissa tulisikin käyttöomaisuuteen kuuluvien asunto- ja keskinäisten kiinteistöosakeyhtiöiden osakkeiden arvostamisperusteena käyttää näiden yhtiöiden omistamien rakennusten kiinteistöverotuksen pohjana olevaa arvoa oikaistuna nykytapaan valtiovarainministeriön päätöksen mukaisesti. Tällainen käsittely olisi linjassa muunkin omaisuuden käsittelyn kanssa, joiden nykyiset, eri päätöksissä sijaitsevat arvojen määrittelyt on siirretty suoraan arvostamislakiin. Tämä muutos voitaisiin tehdä jättämällä varojen arvostamislain 2 luvun 3 §:n 6 momenttiin sisältyvä asunto-osakeyhtiön ja määrätyn huoneiston hallintaan oikeuttavan kiinteistöosakeyhtiön osakkeita koskeva rajoitus pois. Arvostamislain 2 lukuun tulisi lisätä

myös uusi 5 a § kyseisten osakkeiden vertailuarvon laskemista varten. Tämän pykälän pitäisi vastata nykyisen asunto-osakkeen verotusarvon perusteista annetun valtiovarainministeriön päätöksen sisältöä. Tarpeen on muuttaa myös 2 luvun 5 §:n 1 momenttia.

Yritysten sukupolvenvaihdosten verotus

Valtionvarainvaliokunta esittää hylättäväksi kokoomuksen eduskuntaryhmän lakialoitetta LA 117/2005 vp. Aloitteessa on esitetty perintö- ja lahjaveron poistamista yritysten sekä maa- ja metsätilojen sukupolvenvaihdostilanteissa. Samalla vapautus verosta laajennettaisiin koskemaan myös tilanteita, joissa tilan tai yrityksen osakkeista tai osuuksista siirtyy jatkajalle alle 10 prosenttia.

Suomalaiset yrittäjät vanhenevat nopeasti, ja noin kolmanneksella suomalaisista yrityksistä on lähitulevaisuudessa edessä sukupolvenvaihdos tai toiminnan lopettaminen. Lukumääräisesti tämä tarkoittaa seuraavien kymmenen vuoden aikana noin 70 000—80 000 yrittäjää ja noin 500 000—800 000 yrityksissä työskentelevää työntekijää. Sukupolvenvaihdosten onnistumisella on suuri merkitys koko kansantaloudelle. Paitsi että kyseessä on merkittävä ryhmä työllistäjiä, sukupolvenvaihdosta lähestyvät yritykset ovat myös keskimääräistä suurempia ja vakavaraisempia. ETLAn arvion mukaan joka toisen sukupolvenvaihdoksen epäonnistuminen heikentäisi julkisen talouden rahoitusasemaa neljän vuoden kuluessa 1,25 miljardilla eurolla. Pk-yritysbarometrin (1/2005) mukaan jatkajan löytäminen, verotus ja arvonmääritys koetaan yrityksissä ongelmallisiksi sukupolvenvaihdostilanteissa. Sukupolvenvaihdoksissa jo nykyisellään saatavista veronhuojennuksista huolimatta verotus on siten edelleen este elinkeinotoiminnan menestykselle siirtämiselle sukupolvelta toiselle ja siten vaarantaa elinkeinotoiminnan jatkuvuuden ja työpaikkojen säilymisen. Yrityksen siirtyessä seuraavalle sukupolvelle vastaanottajalla ei esimerkiksi yleensä ole varoja verojen maksuun. Silloin tämä raha otetaan yrityksestä, jossa sitä samanaikaisesti tarvittaisiin toi-

minnan kehittämiseen muutenkin hankalassa vaihdostilanteessa.

Perintö- ja lahjaverotuksen poistamista yritysvarallisuuden siirtyessä polvelta toiselle on hiljattain esittänyt KTM:n perheyrittäjäyystöryhmä (KTM julkaisuja 16/2005). Perintö- ja lahjaverolaissa veronhuojennuksesta säädetään 55 §:ssä, jonka mukaan huojennus koskee tilanteita, joissa perintöön tai lahjaan sisältyy maatila, muu yritys tai näiden osa. Huojennuksen saaminen edellyttää, että verovelvollinen jatkaa perintönä tai lahjana saaduilla varoilla maa- ja metsätalouden harjoittamista tai muuta yritystoimintaa. Ehdotamme kyseistä pykälää muokattavaksi niin, että näissä tapauksissa verovelvolliselle myönnetään vapautus perintö- ja lahjaverosta. Tämä vaatii 55 §:n 1 momentin muuttamista, ja aikaisemman huojennuksen laskentaa sääntelevät 1 momentin 3 kohta sekä voimassa olevan lain momentit 2, 3 ja 6 samoin kuin lain 56 § voidaan kumota tarpeettomina. Tällöin myös valtiovarainvaliokunnan mietinnön mukaiset 55 §:n uudet 3 ja 4 momentit poistetaan. Voimassa olevan lain momenteissa 4 ja 5 säädetään siitä, ettei verovelvollinen voi ilman vero-seuraamuksia luovuttaa pääosaa em. tilasta tai yrityksestä ennen kuin viisi vuotta on kulunut perintö- ja lahjaverotuksen toimittamispäivästä. Verovelvollisen on tehtävä tämänkaltaisesta luovutuksesta ilmoitus verovirastolle kolmen kuukauden kuluessa omaisuuden luovuttamisesta. Rajoituksen tarkoituksena on varmistaa huojennuksen kohdentuminen niihin tilanteisiin, joissa elinkeinotoimintaa jatketaan. Tämä luonnollisesti on tarpeen myös silloin, kun verosta myönnetään vapautus sukupolvenvaihdostilanteissa.

Vuonna 2004 toteutetun huojennuksen määrän kasvattamisen jälkeen ongelmaksi on kaiken lisäksi muodostunut uudenlainen huojennuksen kohteena olevan omaisuuden arvostamiskäytäntö. Veroviranomaiset ovat vastoin valtiovarainvaliokunnan selkeää kantaa (VaVM 5/2004 vp) ryhtyneet erottelemaan erityisesti osakeyhtiöiden taseisiin sisältyviä omaisuuseriä yritysvarallisuuteen ja siihen kuulumattomiin eriin. Tältä osin vapautuksen perintö- ja lahjaverosta tulisi-

kin koskea liiketoimintaa harjoittavan yhtiön koko arvoa riippumatta siitä, onko yhtiöllä myös elinkeinotoiminnan ulkopuolisiksi katsottavia varoja.

Pelkästään metsätaloutta harjoittavat yrittäjät jäävät nykyisellään perintö- ja lahjaverotuksesta sukupolvenvaihdoistilanteissa myönnettävien huojuennusten ulkopuolelle. Kun metsätaloutta harjoittava yrittäjä säännöllisesti osallistuu metsän hoitotoimiin ja saa toimeentulon kannalta merkityksellistä tuloa metsästä, ei metsänhoitoa ole mitään syytä käsitellä pelkästään sijoitustoimintana. Metsätalouden rajaaminen pois tarkoitettun perintö- ja lahjaveron vapautuksen piiristä ei siten ole perusteltua. Näin on erityisesti sen vuoksi, että jo nykyisellään vähäinenkin maatalouden harjoittaminen tuo metsätilan huojuennussäännösten piiriin. Asiaan on kiinnittänyt edellä mainituksa mietinnössään huomiota myös valtiovarainvaliokunta. Sukupolvenvaihdosten verotusta koskeva vapautus tulisikin ulottaa myös niihin metsätiloihin, jotka ovat metsänhoitomak-suvelvollisia. Vapautus verosta tulisi kuitenkin rajata niihin tilanteisiin, joissa metsätila siirtyy kokonaisuudessaan jatkajalle. Tarvittavat lakimuutokset on tehtävä perintö- ja lahjaverolain 55 §:ään.

Perintö- ja lahjaverolain 57 §:n mukaan 55 §:ssä tarkoitettulla tilan tai yritystoiminnan osalla tarkoitetaan myös vähintään yhtä kymmenesosaa tilan tai yrityksen omistamiseen oikeutavista osakkeista tai osuuksista. Suomessa on kuitenkin useita työllistäviä ja kasvavia perheyriksii, joiden omistus on pirstaloitunut vuosien kuluksa niin, ettei 10 prosentin omistusvaatimus monestikaan täyty. Perintö- ja

lahjaverolain 57 §:n kumoaminen laajentaisi verovapautuksen käyttömahdollisuuden myös näihin tilanteisiin ja tukisi tavoitetta yritystoiminnan jatkumisesta suvun tai perheen piirissä. Vapautuksen myöntämisen ehtona olisi tällöinkin luonnollisesti se, että verovelvollinen jatkaa kyseistä elinkeinotoimintaa. Kymmenen prosentin vaatimuksen poistaminen edistäisi sukupolvenvaihdoksia myös helpottamalla elinkeinotoiminnan vähittäistä siirtämistä seuraavalle polvelle. Käytännössä usein jatkaja halutaan ottaa mukaan yrityksen toimintaan siirtämällä hänelle ensin pieni osuus elinkeinotoimintaan liittyvästä varallisuudesta. Nykytilanteessa tällaisista 10 prosentin osuuden alittavista siirroista ei saa huojuennusta perintö- ja lahjaverotuksessa.

Perintö- ja lahjaveron kertymäksi on talousarvioesityksessä arvioitu vuodelle 2006 yhteensä 490 miljoonaa euroa. Arvioimme perintö- ja lahjaverotuksen poiston yritysten sekä maa- ja metsätilojen sukupolvenvaihdoksissa vähentävän verotuloja noin 100 miljoonalla eurolla. Kokoomuksen eduskuntaryhmä on jättänyt eduskunnan käsittelyyn myös vastaavan talousarvioaloitteen koskien valtion vuoden 2006 talousarviota.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotukset 1, 3 sekä 5—14 hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisina ja

että 2. ja 4. lakiehdotus hyväksytään muutettuna seuraavasti:

Vastalauseen muutosehdotukset

2.

Laki**varojen arvostamisesta verotuksessa**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1—2 §
(Kuten VaVM)

3 §

Yhtiön varojen arvostaminen

(1—5 mom. kuten VaVM)

Muuhun kuin vaihto- tai sijoitusomaisuuteen kuuluvat julkisesti noteeratut arvopaperit ja sijoitusrahasto-osuudet sekä tässä luvussa tarkoitettun yhtiön osakkeet (*poist.*) arvostetaan 1 ja 4 momentista poiketen niiden yhteenlaskettuun verovuotta edeltävän vuoden 4 ja 5 §:ssä tarkoitettuun vertailuarvoon, jos se on niiden yhteenlaskettua poistamatonta hankintamenoa suurempi.

(7 ja 8 mom. kuten VaVM)

4 §
(Kuten VaVM)

5 §

Yhtiön varoihin kuuluvan muun yhtiön osakkeen vertailuarvo

Muun kuin julkisesti noteeratun yhtiön osakkeen vertailuarvo lasketaan noudattaen matemaattisen arvon laskemista koskevia säännöksiä 2—5 momenteissa ja 5 a §:ssä säädetyn poikkeuksin.

(2—5 mom. kuten VaVM)

5 a § (*Uusi*)

Yhtiön varoihin kuuluvan asunto-osakeyhtiön ja määrätyn huoneiston hallintaan oikeuttavan kiinteistöosakeyhtiön osakkeen vertailuarvo

Asunto-osakeyhtiön ja määrätyn huoneiston hallintaan oikeuttavan kiinteistöosakeyhtiön osakkeen vertailuarvo lasketaan yhtiön verovuotta edeltävän vuoden taseeseen sisältyvien kiinteistöjen sekä siihen sisältyvän muun omaisuuden ja velkojen erotuksen perusteella.

Yhtiön vertailuarvoa laskettaessa kiinteistölle vahvistetaan 5 luvun mukainen verotusarvo. Kiinteistön verotusarvoon lisätään tai siitä vähennetään muun omaisuuden ja velkojen erotus, jos erotus on vähintään 20 prosenttia kiinteistöjen verotusarvosta. Yhtiön vertailuarvo on kuitenkin aina vähintään 25 prosenttia kiinteistön verotusarvosta.

Huoneistokohtainen vertailuarvo lasketaan joko huoneistoneliömetrin tai osakkeen pohjalta. 2 momentin mukaan määritetty yhtiön vertailuarvo jaetaan osakkaiden yhtiön omistamassa rakennuksessa hallitsemien huoneistojen yhteenlaskettua lattiapinta-alaa osoittavalla luvulla. Tällöin huoneistojen yhteenlaskettuun pintaalaan ei lueta yhtiön välittömässä käytössä olevien tai yhtiön hallitsemien huoneistojen pinta-alaa. Huoneiston vertailuarvo saadaan kertomalla huoneistoneliömetrin arvo huoneiston kokonaispinta-alan neliömetrimäärällä. Jos yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön osakkeiden lukumäärä on jaettu paitsi pinta-alan mukaan myös huoneiston sijainnin, laadun tai muun sen arvoa osoittavan perusteen mukaan, voidaan huoneis-

ton vertailuarvo laskea siten, että yhtiön vertailuarvo jaetaan yhtiön osakkeiden lukumäärällä. laskelmaa tehtäessä yhtiön lunastamia osakkeita ei oteta huomioon. Huoneiston vertailuarvo saadaan kertomalla osakkeen vertailuarvo huoneiston hallintaan oikeuttavien osakkeiden lukumäärällä.

Jos asunto-osaakeyhtiön osakkeet oikeuttavat liike-, toimisto-, varasto- tai muun sellaisen huoneiston tai huonetilan hallintaan ja näiden

osakkeiden todennäköinen luovutushinta poikkeaa olennaisesti asuinhuoneistojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden todennäköisestä luovutushinnasta, ensiksi mainittujen osakkeiden vertailuarvo voidaan laskea erikseen.

6—33 §
(Kuten VaVM)

4.

Laki

perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 12 päivänä heinäkuuta 1940 annetun perintö- ja lahjaverolain (378/1940) 55 §:n 1 momentin 3 kohta, 55 §:n 2, 3 ja 6 momentti sekä 56 § ja 57 §,

sellaisina kuin niistä ovat 55 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 909/2001, 55 §:n 2 ja 6 momentti laissa 559/2005 ja 2 momentti laissa 1110/1994, 56 § laeissa 318/1994, 507/1998 ja 909/2001 sekä 57 § laissa 1084/2000,

muutetaan (poist.) 9 §:n 1 momentti, 10 §, 55 §:n 1 momentin johdantokappale, 1 ja 2 kohta, 55 §:n 4 ja 5 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 55 §:n 1 momentin johdantokappale mainitussa laissa 507/1998, 55 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta sekä 4 momentti mainitussa laissa 1110/1994 sekä 55 §:n 5 momentti mainitussa laissa 507/1998 sekä

lisätään 55 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 1110/1994 ja 507/1998 uusi 7 momentti, seuraavasti:

9 ja 10 §
(Kuten VaVM)

55 §

Perintö- tai lahjaverosta myönnetään vapautus verovelvollisen verovirastolle ennen verotuksen toimittamista tekemästä pyynnöstä (poist.), jos

1) veronalaiseen perintöön tai lahjaan sisältyy maatila, metsätila, muu yritys tai osa maa-tilasta tai muusta yrityksestä ja

2) verovelvollinen jatkaa perintönä tai lahjana saaduilla varoilla maa- tai metsätalouden harjoittamista tai muuta yritystoimintaa perintö-

nä tai lahjana saadulla maa- tai metsätilalla tai näin saadussa yrityksessä (poist.).

(3 kohta kumotaan)

(2 mom. kumotaan)

(Uusi 3 mom. poist.)

(Uusi 4 mom. poist.)

(3 mom. kumotaan)

Jos verovelvollinen luovuttaa pääosan maa-tilasta, metsätilasta, muusta yrityksestä tai sellaisen osasta, josta on myönnetty 1 momentissa tarkoitettu vapautus, ennen kuin viisi vuotta on kulunut perintö- tai lahjaverotuksen toimitamispäivästä, verovelvollisen maksettavaksi

pannaan tämän pykälän nojalla maksuunpane-
matta jätetty vero korotettuna 20 prosentilla.

— — — — —
(6 mom. kumotaan)

*1 ja 2 momentissa tarkoitetaan metsätilalla ti-
laa, joka on kooltaan niin suuri metsänhoito-
yhdistyksistä annetun lain (534/1998) 9 §:n
2 momentin mukaan, että se on metsänhoito-
maksuvelvollinen. (Uusi 7 mom.)*

56 §
(Kumotaan)

57 §
(Kumotaan)

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2006.*

Helsingissä 8 päivänä joulukuuta 2005

Jyri Häkämies /kok
Jari Koskinen /kok
Pekka Kuosmanen /kok

Bjarne Kallis /kd
Olli Nepponen /kok

VASTALAUSE 3

Perustelut

Pohjoismaiseen yhteiskuntamalliin on kuulunut tasainen tulonjako, se on ollut näiden yhteiskuntien yhteinen suuri vahvuus. Viime vuosina tuloterot, erityisesti asteikon yläpäässä, ovat kasvaneet sekä Suomessa että Ruotsissa. Köyhimpien elintaso on Suomessa jäänyt jälkeen muun kansan elintasosta, samalla kun rikkaimman sadan osan osuus kokonaistuloista on kasvanut jyrkästi.

Hallituksen tekemä politiikka kokonaisuudessaan on tukenut tätä kehitystä. Tuloverotusta on alennettu yhteensä kolmella miljardilla eurolla, ja veronalennukset ovat painottuneet suurituloisiin. Nyt ehdotettu varallisuusveron poisto tekee 70 miljoonan euron vuosittaisen loven budjetin tulopuolelle.

Hallituksen tekemät veronalennusesitykset ovat valtiontalouden kestävyyyteen nähden liian suuria, ja on pelättävissä, että veropohjan kapeeneminen vaikeuttaa hyvinvointipalvelujen rahoitusta tulevaisuudessa. Huolestuttavaa myös on, että vaikka veromuutoksia on perusteltu kilpailukyvn turvaamisella ja työllisyydellä, muutosten kokonaistaloudelliset vaikutukset jäävät edelleen arvailujen varaan.

Veronalennuspolitiikka sinänsä on myös vihreän eduskuntaryhmän tavoitteiden mukaista, mutta veronalennusten täytyy olla huomattavas-

ti maltillisempia ja painottua pienituloisten verojen keventämiseen. Osa veronalennuksista tulisikin peruuttaa ja käyttää siitä syntyvä liikkumavara kuntien valtionosuuksien lisäämiseen ja köyhyyden poistamiseen.

Nyt ehdotettu varallisuusveron poistaminen on ongelma myös kansalaisten kokeman luottamuksen näkökulmasta. On sanottu, ettei rikkaiden rikastuminen ole ongelma, jos se ei köyhdytä muita. Tämä ei kuitenkaan pidä paikkaansa. Rikkaat eivät voi rikastua ilman, että se heikentäisi tavallisten ihmisten asemaa, väitetään tästä asiasta mitä tahansa. Rikastuminen näkyy esimerkiksi asuntomarkkinoilla, joilla varallisuuden lisääntyminen nostaa joillakin alueilla hintoja niin, että niukempituloisten täytyy siirtyä syrjemmälle.

Korkea keskinäinen luottamus on ollut pohjoismaisen yhteiskunnan vahvuuksia. Sääntöjä on noudatettu, koska ne on koettu reiluiksi. Edistämällä rikkaiden rikastumista hallitus vaarantaa paljon sellaista, joka Suomessa on arvokasta.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että valiokunnan mietintöön sisältyvät lakiehdotukset 1—14 hylätään.

Helsingissä 8 päivänä joulukuuta 2005

Anni Sinnemäki /vihr